

स्थानिक स्वराज्य संस्थांना जलसंपदा विभागाच्या प्रकल्पातून घरगुती (पिण्याचे पाणी) प्रयोजनासाठीच्या बिगर सिंचन पाणी आरक्षणाच्या प्रस्तावास मान्यता देताना सिंचन पुनःस्थापनेचा खर्च माफ करणेबाबत.

महाराष्ट्र शासन

जलसंपदा विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: संकिर्ण २०१३/४१५/२०१३/सि.व्य(धोरण),

मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२,

तारीख: १६ ऑगस्ट, २०१४

वाचा

- १) शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण १००१/(१५४/२००१) सि.व्य.धो, दि.२१/१/२००३.
- २) शासन परिपत्रक क्रमांक: विपापु १००३/४२१/२००३/सि.व्य. (घो), दि. २१/२/२००४.
- ३) शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण १००३/(३३०/२००३) सि.व्य.धो, दि.२६/२/२००४.
- ४) शासन परिपत्रक क्रमांक: संकिर्ण २००८/(१३१/०८)/सि.व्य (धोरण) दि. ६/३/२००९.

प्रस्तावना

राज्यात यापूर्वी औद्योगिक व पिण्याचे पाणी अशा बिगर सिंचन पाणी आरक्षणाच्या परवानग्या विविध स्तरावर देण्यात येत होत्या. सद्यस्थितीत महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण (सुधारणा व पुढे चालू ठेवणे) अधिनियम, २०११ यातील कलम ५ मधील १६ (क) नुसार जलसंपत्ती प्रकल्पांमधील पाण्याचे क्षेत्रीय वाटप राज्य मंत्रिमंडळाकडून केले जाईल अशी तरतूद करण्यात आली आहे. उपरोक्त संदर्भित शासन परिपत्रकान्वये बिगर सिंचन पाणी वापराचे करारनामे, भांडवली खर्च अंशदान व सिंचनाच्या पुनःस्थापनेचा खर्च याबाबत आदेश निर्गमित करण्यात आले होते. यामध्ये बिगर सिंचन पाणी आरक्षणामुळे कमी होणाऱ्या सिंचन क्षमतेसाठी सिंचनाच्या पुनःस्थापनेचा खर्च शासन परिपत्रक दि. ६/३/२००९ अन्वये रु. १,००,०००/- प्रती हेक्टर परिगणित करण्यात आला आहे. तथापि, स्थानिक स्वराज्य संस्था बहुतांश प्रकरणामध्ये आर्थिकदृष्ट्या सक्षम नसलेले सदर सिंचन पुनःस्थापनेचा खर्चाची

रक्कम भरत नाहीत. ही बाब विचारात घेता जलसंपदा प्रकल्पांतून स्थानिक स्वराज्य संस्थांना पिण्याच्या पाण्याकरिता बिगर सिंचन पाणी आरक्षण मंजूर करतांना सिंचन पुनःस्थापनेचा खर्च न घेण्याबाबत शासन स्तरावर प्रस्ताव विचाराधिन होता.

शासन निर्णय

संदर्भातील शासन परिपत्रक क्र. ४ मध्ये नमुद केल्यानुसार पाटबंधारे प्रकल्पातील बिगर सिंचनाच्या पाणी आरक्षणामुळे झालेल्या सिंचनाची कपात भरून काढण्यासाठी सिंचनाच्या पुनःस्थापनेचा खर्च रु. १,००,०००/- प्रति हेक्टर आकारण्यात येतो. स्थानिक स्वराज्य संस्था बहुतांश प्रकरणामध्ये आर्थिकदृष्ट्या सक्षम नसलेने सदर सिंचन पुनःस्थापनेच्या खर्चाची रक्कम भरत नाहीत. सबब यापुढे प्राप्त होणारे ग्रामीण व नागरी स्थानिक स्वराज्य संस्थासाठी पिण्याचे पाणी आरक्षण प्रकरणात सिंचन पुनःस्थापनेचा खर्च घेण्याबाबत शासनाने खालीलप्रमाणे निर्णय घेतला आहे :-

१) ग्रामपंचायती या आर्थिकदृष्ट्या सक्षम नसल्याने -त्यांच्याकडून पिण्याचे पाणी आरक्षणापोटी सिंचन पुनःस्थापना खर्च घेण्यात येऊ नये.

२) जिल्हा परिषदा, पंचायत समित्या, नगरपरिषदा, कटक मंडळे(Cantonment Board), नगरपंचायत या संस्थाकडून पिण्याचे पाणी आरक्षण प्रकरणात सिंचन पुनःस्थापनेचा खर्च घेण्यात येऊ नये.

३) महानगरपालिकांना देण्यात आलेल्या पाणी आरक्षणापोटी कपात झालेल्या सिंचन क्षेत्रासाठी शासन परिपत्रक दि. ६/३/२००९ अन्वये सिंचन पुनःस्थापनेचा खर्च रु. १ लक्ष प्रति हेक्टर (Base Year २००९) वर भाववाढ निर्देशांक (Cost Inflation Index) विचारात घेवून येणारी रक्कम अथवा प्रत्यक्ष करारनामा करतेवेळी लागू असलेला शासनाचा प्रचलित दर या दोघांपैकी जो जास्त असेल त्या दराने सिंचन पुनःस्थापनेचा खर्च आकारण्यात यावा.

सदरहू शासन निर्णय निर्गमित झाल्याच्या दिनांकापासून अंमलात येईल.

हा शासन निर्णय वित्त विभागाच्या अनौपचारिक संदर्भ २७८/२०१४/व्यय-१२, दिनांक ९/७/२०१४ अनुसार प्राप्त झालेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१४०८१६१५४९२९९२७ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करुन काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(सं.अ.टाट्ट)

शासनाचे उप सचिव

प्रत,

१. मा. राज्यपालांचे सचिव.
२. मा. मुख्यमंत्र्यांचे सचिव.
३. मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव.
४. मा. अध्यक्ष/उपाध्यक्ष, विधानसभा, विधानभवन, मुंबई.
५. मा. सभापती/उपसभापती, विधानपरिषद, विधानभवन, मुंबई.
६. मा. विराधी पक्षनेते, विधानसभा, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
७. मा. विराधी पक्षनेते, विधानपरिषद, मुंबई यांचे कार्यालय, विधानभवन, मुंबई.
८. सर्व मा. मंत्री यांचे खाजगी सचिव.
९. सर्व मा. राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव.
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई.
११. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-१, महाराष्ट्र, मुंबई.
१२. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर.
१३. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर.
१४. सचिव, महाराष्ट्र जलसंपत्ती नियमन प्राधिकरण, मुंबई.

१५. मुख्य सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
१६. वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१७. सर्व मंत्रालयीन विभाग.
१८. प्रधान सचिव (जलसंपदा), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
१९. प्रधान सचिव (जसंव्य व लाक्षेवि), जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२०. उद्योग उर्जा व कामगार विभाग, मंत्रालय, मुंबई
२१. पाणी पुरवठा व स्वच्छता विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२२. ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई,
२३. सदस्य सचिव, महाराष्ट्र जीवन प्राधिकरण, नवी मुंबई,
२४. सर्व मुख्य अभियंता व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२५. सर्व सहसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२६. सर्व उपसचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२७. सर्व अवर सचिव, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२८. सर्व कक्ष अधिकारी, जलसंपदा विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
२९. सर्व कार्यकारी संचालक, जलसंपदा विभाग.
३०. सर्व महासंचालक, जलसंपदा विभाग.
३१. सर्व मुख्य अभियंता, जलसंपदा विभाग.
३२. सर्व अधीक्षक अभियंता, जलसंपदा विभाग.
३३. निवडनस्ती कार्यासन सिंव्यधोरण.
